

Dossier de Premsa

INAUGURACIÓ ESPÀI BROSSA

Acció artística i instal·lació
a càrrec d'Alicia Kopf

AMB LA CLAU A LA BOCA

Acte inaugural del nou
Espai Brossa a La Seca 2

10 DE MAIG 2018

L'ESPAI JOAN BROSSA

Entreu a la barraca! Allò que veureu
no té precedents! No solament us mirareu
bocabadats, sinó que us quedareu
complaguts i atordits d'admiració.

—Joan Brossa, *Mapa de Iluites*

L'ESPAI JOAN BROSSA és el nom del nou centre cultural i creatiu situat a l'espai de l'antiga fàbrica de la moneda La Seca de Barcelona. L'Ajuntament de Barcelona cedeix a la Fundació Joan Brossa l'edifici amb entrada al carrer La Seca núm. 2 que s'ha remodelat recentment. Aquest queda connectat a l'interior amb el que ocupa actualment l'Espai Escènic Joan Brossa, amb entrada al carrer Flassadors núm. 40, conformant un espai únic d'un total de 1.743 m² (1.250 m² + 493 m²).

L'ESPAI JOAN BROSSA a La Seca 2 s'inaugura en un procés de renovació de la Fundació Joan Brossa iniciat fa un any amb la presidència de Vicenç Altaió. Després de l'exhaustiva exposició Poesia Brossa al MACBA, de la fundació del Centre d'Estudis Joan Brossa i de la publicació dels *Poemes Inèdits*, la Fundació Joan Brossa obre un espai de referència de l'univers brossià, i de les escriptures radicals, de la performance i de les arts parateatrals. Aquest procés culminarà el 2019 amb la celebració del centenari del poeta.

L'ESPAI JOAN BROSSA, projecte de vocació pública, compta amb la complicitat de l'Espai Escènic Joan Brossa, i la col·laboració del MACBA, on es troba dipositada l'obra visual i objectual així com l'arxiu del poeta, el suport de l'Institut de Cultura de l'Ajuntament de Barcelona i la col·laboració del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya.

L'ESPAI JOAN BROSSA unirà en un futur immediat, a La Seca, el projecte teatral, cultural i creatiu de l'Espai Escènic Joan Brossa, i els objectius de la Fundació Joan Brossa, d'exposar, editar, divulgar, estudiar i ampliar el coneixement de l'obra del poeta i les pràctiques de la creació contemporànies. Amb la creació d'aquest espai s'amplia així els equipaments culturals de la ciutat dedicats a figures de l'art fonamentals com Picasso, Miró i Tàpies, i ara la potència transgressora i multidisciplinària de Joan Brossa.

ACTE INAUGURAL

AMB LA CLAU A LA BOCA

Símbol esotèric dels «iniciats»,
metàfora de metàfores, la clau ens obre
la porta a altres estats i altres espais,
tal com ho fa la paraula poètica.

AMB LA CLAU A LA BOCA

La clau és un dels motius visuals més recurrents a l'obra brossiana: podem trobar-lo en molts títols com "La clau de la clau", "La clau de la fosca", "La clau de l'horitzó", "La clau dels mapes", o "La clau a la boca", poemari del 1997 que dona títol a l'acte que presentem: símbol esotèric dels "iniciats", metàfora de metàfores, la clau ens obre la porta a altres estats i altres espais, tal com ho fa la paraula poètica.

En la data del **10 de maig** i tot i coincidint amb la setmana **Barcelona Poesia**, el poeta entra a la nova seu de la Fundació tal com li és propi: "amb la clau a la boca", amb la paraula que obre portes. L'acte és una **acció artística i instal·lació** a càrrec de l'artista visual i escriptora **Alicia Kopf**, membre del Centre d'Estudis Joan Brossa. D'aquesta manera, la nova seu de la Fundació Joan Brossa esdevé no només un espai expositiu dedicat a la difusió del patrimoni sinó també, i sobretot, un espai de creació i reflexió per a noves generacions d'artistes.

L'acció: COMPONENTS

Aquesta activació de l'esperit brossià en l'edifici es farà mitjançant una acció artística realitzada en col·laboració amb els Falconers de Barcelona dins La Seca 2. Una representació literal de la famosa frase "som nans a coll de gegants" de Bertrand de Chartres, aplicada al coneixement i l'herència de la tradició.

La figura dels falconers és la representació del cos social en les generacions que s'elevan les unes a les altres i que activa l'espai de La Seca 2 per a l'activitat poètica de creadors emergents i nous públics.

L'acció s'iniciarà a les **18:30 amb una convocatòria al Passeig del Born**, per tot seguit dirigir-se amb tots els convidats al **nou espai de La Seca 2**. Durant aquest trajecte es realitzarà una experiència de teatre immersiu tot trencant la frontera entre realitat i ficció.

LA INSTAL·LACIÓ ARTÍSTICA:

ALICIA KOPF AMB BROSSA

JOAN BROSSA

El poeta Joan Brossa (1919-1998) ha estat el poeta avantguardista per antonomàsia. Gairebé desconegut fins a la publicació de *Poesia rasa* (1970) i convertit després en una referència indiscutible, tota la seva obra ha destacat per un interès desbordant per l'home i un procés continu d'investigació. Les seves paraules són el millor exponent d'aquest esperit d'avantguarda: «Considero la investigació com un viatge a l'inconegut, una capbussada al mirall de la imaginació; per tant no puc assegurar on porten les meves experiències actuals ni què pensaré jo mateix d'aquí a uns anys. De moment continuaré forçant els mitjans habituals de percepció per descobrir nous espais de sensibilitat. Accepto el passat pel fet que m'ha portat al present, i el futur depèn del present».

(Entrevista realitzada i traduïda per G. Picazo i J.M.G. Cortés, publicada a *La creació artística como cuestionamiento*, Generalitat valenciana, 1990)

ALICIA KOPF

L'artista i escriptora Alicia Kopf, membre del Centre d'Estudis Joan Brossa, és l'encarregada d'obrir les portes i de vestir de llarg l'espai Joan Brossa a La Seca 2 el proper 10 de maig del 2018. Des de la pràctica del dibuix, l'escriptura i el vídeo, aborda temes aparentment individuals que es revelen com a preocupacions generacionals. La dimensió expressiva de la seva feina la permet acostar-se a temes com la vivenda precària o l'èpica de l'exploració polar com a resposta a un present hostil des d'una posició que combina tant l'emoció com la distància irònica.

ESPAI JOAN BROSSA:

CALENDARI D'ACTIVITATS

**AMB LA CLAU
A LA BOCA**

Dijous 10 de maig, 18:30 h

Festa d'inauguració i obertura. Acció a càrrec de l'artista i escriptora **Alicia Kopf**. **Amb la clau a la boca** és una **manifestació poètica, una performance, una instal·lació artística** i la manera com la Fundació engega una nova etapa. El punt de trobada serà **el passeig del Born, a la cantonada del carrer Montcada**, a les 18.30h.

**PROMENADE
CARLES SANTOS**

Diumenge 13 de maig, 18:00 h

Dins del marc de la setmana Barcelona Poesia, **Ester Xargay** (membre del Centre d'Estudis Joan Brossa de la Fundació) ha dissenyat un **homenatge a Carles Santos** (primer president simbòlic del Centre d'Estudis Joan Brossa juntament amb Pere Portabella, i ara Hermann Bonnin). La performance consisteix en una relectura de **Promenade Concert**, del propi Santos. Serà una **acte multitudinari i participatiu** que es farà a diferents espais, dins i fora de diverses institucions culturals properes (**L'Espai Escènic Joan Brossa; Museu Picasso; Museu de les Cultures; carrer Flassaders; carrer Montcada;** etc.) i acaba amb una **traca final a La Seca 2, nova seu de la Fundació**.

**MIG SEGLE DE POESIA
CATALANA. DEL MAIG
DEL 68 AL 2018**

Dimarts 29 de maig, 19:00 h

Concentració de poetes amb motiu de la presentació de l'antologia de poesia catalana publicada per l'editorial Proa i a cura de Vicenç Altaí i Josep Maria Sala-Valldaura. Obertura a càrrec de Josep Lluch, editor, i presentació per Àlex Broch, Jordi Cornudella i Maria Sevilla.

**ART I FOLLIA. JOAN OBIOLS,
PSIQUIATRA HUMANISTA**

Tardor de 2018

La **primera exposició que es podrà veure a l'Espai Joan Brossa** és una mostra que presenta l'estreta **relació entre folia i coneixement, entre psiquiatria i art, i entre malaltia i creació**. L'**extraordinari i excepcional fons de dibuixos d'art brut i de retrats de pacients, al costat d'obres d'art com Miró, Dalí, Tàpies, Brossa, Perejaume**, etc procedeix de la col·lecció particular del doctor **Joan Obiols**. A més a més de l'amistat amb Joan Brossa, aquesta mostra representa un testimoni de **la cultura de postguerra protagonitzada per joves com Joan Brossa o Antoni Tàpies** que es trobaven tot sovint al saló del doctor Obiols.

EL NOU ESPAI:

L'EDIFICI

Espai Joan Brossa, al carrer de La Seca, No. 2
Fotògraf: ADRIÀ GOULA

EDIFICI

És un edifici d'una sola nau entre mitgeres, de planta quadrada, coberta a dues aigües i estructura de parets de càrrega de maçoneria de pedra del segle XVII, pilars centrals de totxo massís, segurament modificats al segle XIX, i altell interior afegit al s. XX.

Un dels objectius del projecte de restauració de l'edifici ha estat **l'aportació de llum natural amb suficient versatilitat com per adaptar-se a qualsevol ús de l'edifici, mantenint sempre les estructures i volumetria com a memòria del passat històric significat de la Seca 2.**

Tota la informació històrica sobre la fabricació de moneda que es podia obtenir es trobava en el paviment o a cotes inferiors, i la intervenció va començar per tant amb l'excavació arqueològica de tota la superfície interior. Aquesta excavació ha permès definir i seguir en l'estudi del funcionament de la fabricació de la moneda i fer visibles en el paviment final les traces de les bases de la maquinària antiga.

L'arquitecta: MERITXELL INARAJA I GENÍS

Meritxell Inaraja i Genís (1968) és arquitecta des del 1994 i des de 1995 dirigeix el seu propi estudi amb la realització de projectes i obres de restauració de patrimoni i equipaments culturals públics i privats.

En l'àmbit de la restauració de Patrimoni destaquen les obres de restauració de les Muralles de Vic, seleccionada als Premis FAD 2003, i la restauració de l'Antiga Fàbrica de la Moneda La Seca a Barcelona per a Espai Escènic Joan Brossa, obra mereixedora de diversos premis i present en el projecte Vogadors a la XIII Biennale Architettura Venezia 2012.

Actualment i des de l'any 2009 és membre de la Comissió Tècnica de Patrimoni Cultural de la Catalunya Central del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya.

JOAN BROSSA

Joan Brossa al terrat de casa. Anys 50.
Fotògraf: ROMAN FERRER.

Joan Brossa (Barcelona, 19 de gener de 1919 – 30 de desembre de 1998) és un dels poetes avant-guardistes catalans més importants del segle XX. Va començar a escriure ocasionalment quan fou mobilitzat durant la Guerra Civil espanyola. Un cop tornat a Barcelona (1940), va conèixer J.V. Foix, Joan Miró i Joan Prats. Gràcies als seus consells i dins d'una línia neosurrealista va començar a escriure sonets, proses, odes i teatre (que ell anomenava «poesia escènica»). L'any 1941 i d'acord amb els paràmetres futuristes, va fer els primers poemes visuals (que aleshores anomenava «experimentals»). El seu primer objet trouvé és de 1943, el seu primer aparellament d'objectes distants és de 1950 i la seva primera instal·lació, en l'aparador d'una sastreria, és de 1956. L'any 1948 havia fundat la revista *Dau al Set* amb Antoni Tàpies, Joan Ponç, Modest Cuixart, Arnau Puig i Joan-Josep Tharrats; i l'any 1951 havia participat en l'exposició del grup a la Sala Caralt amb tres poemes experimentals.

A partir de 1950 i a causa dels contactes amb el poeta brasiler João Cabral de Melo la poesia de Brossa (amb el llibre *Em va fer Joan Brossa*) féu un tomb radical vers el compromís social. Aquest interès polític també el manifestà Brossa en odes, sonets i obres de teatre d'una estructura més tradicional (com ara *El pedestal són les sabates* de 1955, entre els llibres de poesia, o *Els beneficis de la nació* de 1958 i *Or i sal* de 1959, entre els de tea-

tre). Al costat, però, hi hagué un interès conceptual, que desenvolupà especialment a partir dels anys seixanta (*Poemes civils*, 1960; *El saltamartí*, 1963, etc.). Això el portà durant aquella dècada a experimentar a fons amb la poesia visual i els poemes objecte, uns gèneres que mai més ja no abandonaria. L'any 1960 participà, convidat per Miró, a l'exposició *Poètes, peintres, sculpteurs* a la Galeria Maeght de París. Simultàniament iniciava les col·laboracions amb artistes com ara Antoni Tàpies o Joan Miró, que poc a poc aniria ampliant cap a valors de la plàstica de totes les generacions: Eduardo Chillida, Alfons Borrell, Frederic Amat, Perejaume, Jordi Colomer... fins a la relectura de les generacions actuals com ara Pedro G. Romero, David Bestué o Jordi Oriol. En tots els casos, el resultat són llibres ben singulars com ara *Novel·la* (1965, amb Tàpies), una obra mestra d'art conceptual, o *Tres Joans* (1978, amb Miró), on la complicitat entre el veterà pintor i el poeta és total. D'altra banda, dins del món de la poesia visual, fou reconegut des del principi i l'any 1971 participaria ja en exposicions col·lectives tant a Catalunya com a l'estranger.

Paral·lelament, a partir de la sorpresa que va suposar en el moment de la seva publicació *Poesia Rasa* (1970) (selecció de llibres escrits des de 1943, continuada a *Poemes de seny i cabell* i a *Rua de llibres*) i els sis volums de *Poesia escènica* (entre 1973 i 1983) Brossa s'anà imposant com una

de les figures cabdals de la literatura catalana contemporània, alhora que començava a ser reconegut internacionalment com a artista plàstic. De mica en mica l'obra de Brossa era requerida arreu, però d'ençà de la seva primera antològica a la Fundació Joan Miró de Barcelona (1986), les exposicions esdevingueren una constant per al poeta. Entre elles, la del Museo Nacional Centro de Arte Reina Sofía de Madrid (1991) li atorgà autèntica anomenada internacional. A més, la seva obra havia arribat al carrer mitjançant els anomenats «poemes corporis», com ara el Poema visual transitable del velòdrom de Barcelona (1984). Una altra fita en la seva carrera artística fou l'exposició Joan Brossa, entre les coses i la lectura al Palau de la Virreina de Barcelona l'any 1994. Brossa omplí tot el palau d'instal·lacions inèdites i demostrà així la seva capacitat de transformar la realitat i sorprendre l'espectador.

De tota manera, el capteniment per la plàstica mai no va suposar una interrupció de la seva enorme obra literària i teatral. Pel que fa a l'escena, ja des dels anys quaranta havia escrit accions-espectacle (precedents dels happening i les performances) i més tard va derivar cap a tota mena de gèneres parateatral, com ara els monòlegs de transformació, els ballets i els concerts, alhora que aprofundia en el teatre de text, els llibrets d'òpera o els guions cinematogràfics (a part d'uns projectes de 1948, és de tothom coneguda la seva aportació al cinema de Pere Portabella). Són remarcables les col·laboracions amb els músics Josep M. Mestres Quadreny, i Carles Santos, amb els quals aconseguí relleu internacional gràcies a estrenes com Suite bufa (amb Mestres) a Bordeus i a Nova York l'any 1966 o Concert irregular (amb Santos) a St. Paul-de-Vence el 1968.

Pel que fa a la poesia pròpiament dita, en la dècada dels setanta començà a desenvolupar un nou gènere poètic, la sextina, forma medieval amb la qual experimentà fins als límits (els seus quatre llibres de sextines són recollits a *Viatge per la sextina*, 1987). En els seus últims poemaris, es constata una continguda i emotiva reflexió sobre la vida i la mort, plena de digressions i serenitat (*Passat festes* 1995, *La clau a la boca* 1997, *Sumari astral*, 1999). Els darrers anys de la seva vida va rebre premis per a tots els gèneres que havia practicat i des de tota mena d'instàncies. Entre d'altres, el Premi Ciutat de Barcelona, 1987; la medalla Picasso de la Unesco, 1988; el Premi Nacional d'Arts Plàstiques de la Generalitat de Catalunya, 1992; o la Medalla d'Or de les Belles Arts del Ministerio de Cultura, 1996. L'any 1999, en ocasió del seu 80è aniversari, havia de rebre el doctorat honoris causa per la Universitat Autònoma de Barcelona, la qual cosa fou ja a títol pòstum a causa de la seva mort inesperada.

En el terreny internacional cal remarcar la presència de Brossa a l'Art'20 de Basilea (1989) i a les biennals de São Paulo (1994) i de Venècia (1997) i les exposicions individuals a Múnic (1988), Nova York (1989), Ceret-Cotlliure (1990), Houston (1990), Londres (1992), Marsella (1993), Malmö (1993), París (1995), Kassel (1998) o Mèxic i Monterrey (1998), entre d'altres. Després de la seva mort, fou la gran antològica de 2001 a la Fundació Joan Miró de Barcelona la que atorgà a Joan Brossa la consagració definitiva. Des del 2005 i fins a l'actualitat altres exposicions antològiques seves han recorregut diverses ciutats de Xile, Brasil, Argentina, Portugal, Àustria, Txèquia, Suècia, França, Alemanya i Polònia.

ESPAI JOAN BROSSA

El nou centre cultural
a Barcelona

AMB LA COL-LABORACIÓ DE:

MACBA
La Seca Espai Brossa

AMB EL SUPORT DE:

l'Institut de Cultura de l'Ajuntament de Barcelona

I LA COL-LABORACIÓ DEL:

Departament de Cultura de la Generalitat
de Catalunya

AMB LA CLAU A LA BOCA:

Idea i concepte: ALÍCIA KOPF
Col·laboradors de l'acció artística:
COLLA FALCONS DE BARCELONA
PIRATES TEATRE
Vídeo: CARLOS FEHER
Ambientació sonora: LAURA LLANELLI
Amb la col·laboració de BODEGUES DOMÈNECH-VIDAL

DOMÈNECH.VIDAL
DES DE 1865

PER A MÉS INFORMACIÓ, ENTREVISTES O IMATGES NO DUBTEU A CONTACTAR-NOS:

Premsa: fundacio@fundaciojoanbrossa.cat

Neus Purτί Cirera: neuspcirera@gmail.com

(TM): (+34) 658 282 846

FACEBOOK:

<https://www.facebook.com/FundacioJoanBrossa>

TWITTER:

[@fundaciobrossa](https://twitter.com/fundaciobrossa)

INSTAGRAM:

<https://www.instagram.com/fundaciobrossa/>

YOUTUBE:

<https://www.youtube.com/user/FundacioJoanBrossa>